

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

Οι 8 πληγές
του κράτους δικαίουΤου **Αργύρη
Αργυριάδη**

Κράτος δικαίου. Η έννοια μπορεί να ξενίζει. Υπάρχει και κράτος αδικού; Και τελικά το δίκαιο εξετάζεται σε σχέση με ποιον; Την κρατική οντότητα ή τους πολίτες; Και γιατί λέμε ότι στην Ελλάδα το κράτος δικαίου βρίσκεται σε υποχώρηση; Μήπως οι αντοχές του έχουν υποχωρήσει; Μήπως δεν έχει την ποιότητα που απαιτεί μία σύγχρονη ευρωπαϊκή δημοκρατία; Εν συνόψει «κράτος δικαίου» σημαίνει ότι άπαντες ενεργούν πάντοτε με βάση τους περιορισμούς που θέτει ο νόμος, σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και τα θεμελιώδη δικαιώματα, και υπό τον έλεγχο ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων.

Το «κράτος δικαίου» διέπεται από έξι αρχές:

Πρώτον, νομιμότητα, η οποία συνεπάγεται διαφανή, υπεύθυνη, δημοκρατική και πλουραλιστική διαδικασία για τη θέσπιση νόμων. Δεύτερον ασφάλεια δικαίου, τρίτον, απαγόρευση της αυθαίρετης άσκησης εκτελεστικής εξουσίας, τέταρτον, αποτελεσματική δικαστική προστασία από ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστήρια, με αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, πέμπτον διάκριση των εξουσιών και έκτον ισότητα έναντι του νόμου. Οι αρχές αυτές έχουν αναγνωριστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σε ποιόν βαθμό, όμως, χλωαίνει το κράτος δικαίου στην Ελλάδα; Γιατί αναφερόμαστε στη σημερινή μας παρέμβαση σε οκτώ πληγές; Ποιες είναι αυτές;

Πρώτα-πρώτα, η έλλειψη λογοδοσίας όσον βρίσκονται στα ρετιρέ της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής εξουσίας. Σε σωρεία σκανδάλων που ταλάνισαν την ελληνική κοινωνία τα τελευταία χρόνια, αρκετοί «πρωταγωνιστές» είτε δεν τιμωρήθηκαν είτε «έπεσαν στα μαλακά». Και τιμωρία δεν σημαίνει μόνο να πάνε φυλακή. Ελάχιστοι αποκατέστησαν τη ζημία που προκάλεσαν στο Ελληνικό Δημόσιο, είτε πρόκειται για φυσικά πρόσωπα είτε για νομικά. Είτε για ημεδαπούς είτε για αλλοδαπούς. Αλήθεια, που βρίσκεται σήμερα ο Χριστοφοράκος; Η Novartis γιατί δεν αποζημίωσε το ελληνικό κράτος; Πόσο επωφελής ήταν ο «συμβιβασμός» με τη Siemens; Μερικά παραδείγματα από το παρελθόν γιατί την τρέχουσα επικαιρότητα (ΟΠΕΚΕΠΕ κ.λπ.) τη βιώνουμε όλοι.

Δεύτερον, η συστηματική παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης. Πρέπει να είμαστε από τις λίγες χώρες στον κόσμο (ίσως η μοναδική στην Ευρώπη) που εκπρόσωποι της εκτελεστικής, της νομοθετικής -και προσφάτως και της δικαστικής- εξουσίας σχολιάζουν δημόσια, παράγοντες μίας δίκης (κατηγορουμένους - υποστηρίζοντας την κατηγορία) κατά τη διάρκεια αυτής. Μόνον ψηφοφορία για το αποτέλεσμα της δεν κάνουν σε δημόσια θέα!

Τρίτον, η αντικατάσταση των δικαστικών αιθουσών από τα τηλεοπτικά πάνελ. Η πρωινή και μεσημεριανή ζώνη των τηλεοπτικών σταθμών έχει μετατραπεί σε αντιαισθητικά τηλεδικεία, όπου ο κάθε άσχετος προβαίνει σε σχοινοτενείς αναλύσεις. Την ίδια στιγμή τα βραδινά δελτία ειδήσεων «ερμηνεύουν» την κοινή γνώμη και «μεταφέρουν» τη λαϊκή αγανάκτηση ή άποψη για το πως πρέπει να απονέμεται η Δικαιοσύνη σε τούτο το τμήμα της Βαλκανικής χερσονήσου. Και δυστυχώς συνδιαμορφώνουν δικαστική κρίση. Τηλεδικαστικό... Βαλκανιζατέρ.

Τέταρτον, η καταστρατήγηση κάθε έννοιας απορρήτου επικοινωνιών, ιδιωτικότητας, αλλά και κρατικού ή επαγγελματικού απορρήτου. Σε τούτη τη χώρα αλλοδαποί ιδιώτες σε συνεργασία με τις κρατικές μυστικές υπηρεσίες (προφανώς σε γνώση της εκτελεστικής εξουσίας) παρακολουθούν κατά το δοκούν. Αλήθεια ποια ή χρήση αυτού του υλικού; Ποιος το έχει σήμερα στα χέρια του; Ποιος εκβιάζει ποιόν;

Πέμπτον, ο σφικτός εναγκαλισμός της ηγεσίας της Δικαιοσύνης με την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία. Εάν τούτο δεν αλλάξει άμεσα, η εμπιστοσύνη της κοινωνίας στον θεσμό της Δικαιοσύνης θα αποκτήσει ακόμα πιο μαζικά χαρακτηριστικά.

Έκτον, ο ίδιος ο τρόπος απονομής της Δικαιοσύνης. Η αλλαγή του τρόπου εκλογής της ηγεσίας της δεν αρκεί. Εάν δεν υπάρχει εκτεταμένος έλεγχος ποιότητας στις υπηρεσίες που παρέχει η Δικαιοσύνη ως δικαιοδοτικός οργανισμός δεν θα επιτευχθεί το ζητούμενο της αποτελεσματικής παροχής δικαστικής προστασίας.

Έβδομον, η «μακάρια» αναξιοκρατία. Ακόμη και σήμερα, μετά την υπερδεκαετή οικονομική κρίση αποδεικνύεται στην πράξη ότι η αρχή της ισότητας καταπατάται βανάουσα. Σημασία δεν έχει «τι γνωρίζει» κάποιος, αλλά «ποιους γνωρίζει». Μπορεί να διορίζεται σε θέσεις ευθύνης με ανύπαρκτες γνώσεις και πιθηκίζουσες πιστοποιήσεις. Και την ίδια στιγμή να εμφανίζει ως τιμητής των πάντων επιδιδόμενος σε γλωσσικούς κορδακισμούς.

Όγδοον, η κρατική ποδηγέτηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ιδίως μέσω της κρατικής χρηματοδότησης. Όταν η «τέταρτη εξουσία» εξανδραποδίζεται από την εκτελεστική το κράτος δικαίου αρρωσταίνει...

Το λάθος για τον Μητσοτάκη

Του **Βασίλη
Κοντογυλίδη**

Το 2004 η Νέα Δημοκρατία του Κώστα Καραμανλή εξελέγη με βασικό σύνθημα την επανίδρυση του κράτους. Ο Καραμανλής, όσο καλές προθέσεις και να είχε γι' αυτή τη μεγάλη τομή, απέτυχε παταγωδώς και η κυβέρνηση εκείνης της περιόδου μόνο επανίδρυση του κράτους δεν έκανε.

Μετά από 15 χρόνια έρχεται το 2019 ο Κυριάκος Μητσοτάκης και εκλέγεται πρωθυπουργός με βασικό σύνθημα την κυβέρνηση των αρίστων. Λάνσαρε ως επικοινωνιακό επίτευγμα το βιογραφικό τεχνοκρατών υπουργών με σπουδές ανωτάτου επιπέδου σε πολυδιαφημισμένα πανεπιστήμια του εξωτερικού εκεί όπου ένας μέσος Έλληνας το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να τα βλέπει εξ αποστάσεως και όχι φυσικά να πληρώνει τα εξωπραγματικά δίδακτρα. Από την πρώτη στιγμή η κυβέρνηση των αρίστων έδειξε να μπάζει. Αλλά να φτάνει στο σημείο να κάνει τα στραβά μάτια ένας απόφοιτος του Χάρβαρντ στο μη αναγνωρισμένο πτυχίο από το ελληνικό δημόσιο ενός από τους πιο στενούς του συνεργάτες και ολίγων ημερών υφυπουργού τοποθετημένο από τον ίδιο τον πρωθυπουργό των αρίστων, προκαλεί το περί δικαίου αίσθημα.

Συνήθως οι πρωθυπουργοί λένε μεγάλα λόγια. Μέχρι ενός σημείου αυτό χωρίς να είναι αποδεκτό είναι κατανοητό. Στην περίπτωση

Μητσοτάκη όμως αυτό από την πρώτη στιγμή της διακυβέρνησής του δόθηκε η εντύπωση στην κοινωνία ότι αλλάζει. Το μοντέλο του εργατικού, τεχνοκράτη πρωθυπουργού εστάλη το μήνυμα ότι είναι και μοντέλο της κυβέρνησης. Και ποιο το αποτέλεσμα; Πριν συμπληρωθούν 7 χρόνια διακυβέρνησης Μητσοτάκη το κοντέρ γράφει 30 παραιτήσεις υπουργών, υφυπουργών, γραμματέων και βουλευτών της «γαλάζιας» παράταξης. Αριθμός ρεκόρ μεταπολίτευσης.

Το λάθος για τον Μητσοτάκη είναι ότι προσπάθησε να δημιουργήσει μία ψευδή εικόνα και του δικού του προφίλ αλλά και του προφίλ της κυβέρνησής του. Αν π.χ. αντί για τις κορώνες της κυβέρνησης των αρίστων έλεγε την αλήθεια στον κόσμο ότι δηλαδή επιλέγει τους συνεργάτες του με βασικό κριτήριο την εμπιστοσύνη που τους έχει και δευτερεύον στοιχείο την ικανότητα, κανένας δεν θα του έλεγε τίποτα ακόμα και για την κραυγαλέα περίπτωση του Μακάριου Λαζαρίδη. Θα ήταν μία εξήγηση σπαθί η επιλογή ενός έμπιστου ακόμη και αν δεν έχει πτυχίο πανεπιστημίου αναγνωρισμένο από το ελληνικό δημόσιο. Βέβαια, θα μου πει κάποιος, αν είναι δυνατόν στην Ελλάδα του 2020 να επιλέγεται υπουργός ή να εκλέγεται βουλευτής ένας τυπικά απόφοιτος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όταν το μίνιμουμ των προσόντων που απαιτούνται σε θέσεις υψηλής ευθύνης σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα είναι τουλάχιστον μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών; Το ερώτημα μην το απευθύνετε σε μένα, παρακαλώ. Θέστε το όχι με τη μορφή ερωτήματος αλλά με το μοναδικό εφόδιο που έχει ο πολίτης στα χέρια του κάθε τέσσερα χρόνια. Με την ψήφο σας δηλαδή που θα σας ζητηθεί εντός ολίγων μηνών...

Της **Σύνθιας Σάπικα**Ο νικητής
της εβδομάδας
που πέρασε

Η εβδομάδα που πέρασε ήταν εβδομάδα των παθών για την κυβέρνηση. Από τη μία ο Μακάριος Λαζαρίδης με το πτυχίο του, το οποίο επεδείκνυε στα social media, από την άλλη οι επόμενες δικογραφίες για τον ΟΠΕΚΕΠΕ που αιωρούνται ως απειλητικό σύννεφο στην ατμόσφαιρα και ως κερασακί στην τούρτα και οι εισηγήσεις που δέχεται ο πρωθυπουργός για πρόωρες εκλογές. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η τραγική περιπέτεια της υγείας του στενού του συνεργάτη του κ. Μυλωνάκη.

Η προ ημερησίας συζήτηση στη Βουλή, που προκάλεσε ο Νίκος Ανδρουλάκης ανέδειξε σαφή νικητή: Την πολιτική ζωή της χώρας. Επιτέλους πραγματοποιήθηκε μία συζήτηση με ουσία, όπου ακούστηκαν επιχειρήματα τόσο από τον Κυριάκο Μητσοτάκη όσο και από τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Έκοψε κάποιος πρώτος το νήμα των θετικών εντυπώσεων; Η γνώμη μου είναι πως ο πρωθυπουργός τα κατάφερε. Είχε επιχειρήματα, ήταν δυναμικός, επικαλέστηκε τις κινήσεις που ήδη έχει κάνει (άρση ασυλίας) και ξέσπασε και συναισθηματικά με αφορμή τον κ. Μυλωνάκη. Από την πλευρά του ο Νίκος Ανδρουλάκης εμφανίστηκε αναβαθμισμένος (προφανώς το καλό κλίμα του πρόσφατου συνεδρίου και η σαφής επικράτηση του στους συνέδρους του έδωσε πόντους αυ-

τοπεποίησης), αλλά και δυναμικός σε σχέση με προηγούμενες εμφανίσεις του. Βέβαια, κάποιος σχολίαζαν με αφορμή τα λόγια του πως η τοξικότητα επέστρεψε δριμύτερη.

Για να τα δούμε όλα αυτά ένα βήμα παραπέρα ο κ. Μητσοτάκης για άλλη μία φορά αποδείχτηκε δυνατός παίκτης. Ο Αντώνης Σαμαράς φαίνεται ότι κάνει πίσω τόσο για τη δημιουργία κόμματος (είχε αρνητικές εισηγήσεις από τους υποστηρικτές του, όπως μαθαίνω) όσο και από τους φίλους του. Η Μαρία Καρυστιανού επίσης το σκέφτεται να συμπράξει μαζί του, καθώς όλες οι κινήσεις της δείχνουν πως αναζητά άφθαρτους συμμάχους.

Ο Κυριάκος Βελόπουλος δείχνει μία δυναμική, που μπορεί να τον θέσει και ως σοβαρό υποψήφιο για κυβερνητικό εταίρο σε περίπτωση μη πλειοψηφίας, κάτι που είναι βέβαιο πως δεν θα το κάνει το ΠΑΣΟΚ, το οποίο το πολύ-πολύ να δώσει την ανοχή του.

Στην αριστερά τώρα, το τοπίο είναι θολό. Με λίγα λόγια ο Κυριάκος με το επιχείρημα της αποτελεσματικότητας, ακόμα και εκεί που η συμπάθεια στο πρόσωπό του δεν υπάρχει, κυριάρχησε και τους διέσπασε. Ο Αλέξης Τσίπρας αργεί χαρακτηριστικά, ο Σωκράτης Φάμελλος παραμένει μεταβατικός και η Νέα Αριστερά είναι πολύ νέα. Το ΚΚΕ σταθερά εκεί.

Και έτσι σιγά-σιγά το τοπίο αρχίζει να ξεκαθαρίζει.